

Scan Risico Bijtgedrag - Vleesvarkens

Voor u begint

Deze vragenlijst is ontwikkeld als een digitale toepassing in de Dierenwelzijn Scan. Deze versie is een benadering van de digitale vragenlijst. Voor de beste interpretatie en beoordeling van uw bedrijf maakt u bij voorkeur gebruik van de digitale vragenlijst: <https://www.dierenwelzijnscaan.be/App>.

Belangrijk: bij voorkeur wordt de Scan Risico Bijtgedrag voor de vleesvarkens uitgevoerd in de laatste maand van opzet.

Hou volgende materialen bij de hand:

- een meter
- een maatbeker

Over de Scan Risico Bijtgedrag

De Scan Risico Bijtgedrag is een vragenlijst die verschillende aspecten van een varkensbedrijf belicht. De lijst bevat zowel algemene vragen als specifieke vragen over **risicofactoren voor bijtgedrag**. De belangrijkste onderdelen van de Scan zijn de diergebonden indicatoren en de niet-diergebonden indicatoren (voeding, ruimte, hokverrijking, hygiëne, diergezondheid en klimaat). Wanneer één of meerdere indicatoren niet in balans zijn, kan bijtgedrag ontstaan.

Door de Scan Risico Bijtgedrag in te vullen, krijgen varkenshouders en erfbetreders inzicht in welke risicofactoren op het bedrijf aanwezig zijn die de kans op bijtgedrag vergroten.

De Scan Risico Bijtgedrag helpt ook om met een **andere blik naar het bedrijf en de varkens te kijken**. Dit biedt de mogelijkheid om kleine bedrijfsspecifieke aanpassingen te doen, wat uiteindelijk de algemene bedrijfsresultaten kan verbeteren.

Scan Risico Bijtgedrag - Vleesvarkens

Interpretatie van de resultaten

De kleur van het antwoord geeft aan hoe gunstig uw antwoord is:

- **Lichtblauw** betekent dat u het meest gunstige antwoord heeft gekozen.
- **Donkerdere blauwtinten** geven aan dat het antwoord minder gunstig is.
- **Donkerblauw** is het meest ongunstige antwoord.

Alle adviezen per risicofactor zijn gebundeld in een apart document (www.varkensloket.be/nl/tools/scan_bijtgedrag).

Algemeen

1	Naam van de stal/afdeling
2	Leeftijd van de vleesvarkens (in weken)
3	De genetische lijn van de zeugenstapel
4	De genetische lijn van de eindbeer

Scan Risico Bijtgedrag - Vleesvarkens

Diergebonden indicatoren

5	Bij hoeveel procent van de varkens in een afdeling is het lichaamsoppervlak met meer dan 30 procent bevuild met mest en urine?	< 10	10 - 50	> 50
6	Bij hoeveel procent van de varkens in een afdeling is het harde oogvlies wit (dus niet rood) en is er geen bruine traanstreep door traanvocht te zien?	> 90	60 - 90	< 60
7	Hoeveel procent van de varkens heeft geen of nauwelijks beschadigde oren? Het gaat hier om beschadigingen of zichtbaar littekenweefsel kleiner dan 2 cm.	> 90	40 - 90	< 40
8	Hoeveel procent van de varkens in een afdeling heeft een geheel onbeschadigde staart (gecoupeerd of niet gecoupeerd)?	> 95	70 - 95	< 70
9	Hoeveel procent van de varkens in een afdeling heeft geen of nauwelijks beschadigingen op het lichaam exclusief oren en staart? Het gaat hier om wondjes of zichtbaar littekenweefsel kleiner dan 3 cm.	> 95	70 - 95	< 70
10	Hoeveel procent van de varkens in een afdeling is te mager? Te mager betekent dat heupbotten, ribben en ruggengraat uitsteken of voelbaar zijn zonder druk uit te oefenen.	< 10	10 - 20	> 20
11	Worden het management en de instellingen aangepast bij wijzigingen in de genetica (bij zowel eindbeer als zeugenlijn)?	ja		nee

Scan Risico Bijtgedrag - Vleesvarkens

Voeding (voer en water)

12	Wordt het drinkwater minstens éénmaal om de drie jaar bemonsterd in alle aanwezige afdelingen (kraam, speenbiggen, vleesvarkens, dragende zeugen, opfokgelten)?	ja	enkele afdelingen	nee
13	Voldoet het drinkwater aan de chemische en bacteriologische eisen die BePork stelt?	ja	niet bekend	nee
14	Wordt het brijvoer aan de hand van bemonstering gecontroleerd?	ja	nee	
15	Wordt er rekening gehouden met het percentage vers graan in het voeder?	ja	nee	
16	Worden alle voersilo's leeg gevoerd?	na elke levering	om een aantal leveringen	nooit
17	Wat is de procentuele verhouding tussen darmverteerbaar tryptofaan en darmverteerbaar lysine? Als er meerdere voersoorten gebruikt worden, neem dan het voer met het laagste gehalte als basis voor het antwoord. Tip: vraag deze informatie op aan de voederfirma-/leverancier.	> 22,9	19,0 - 22,9	< 19,0 of niet bekend
18	Wat is het percentage ruwe celstof? Als er meerdere voersoorten gebruikt worden, neem dan het voer met het laagste gehalte als basis voor het antwoord. Tip: vraag deze informatie op aan de voederfirma-/leverancier.	≥ 3,5	< 3,5	niet bekend

Scan Risico Bijtgedrag - Vleesvarkens

19	Wat is het percentage NSP (Non Starch Polysaccharides, vezels)? Als er meerdere voersoorten gebruikt worden, neem dan het voer met het laagste gehalte als basis voor het antwoord. Tip: vraag deze informatie op aan de voederfirma-/leverancier.	≥ 16	< 16	niet bekend
20	Wat is het gehalte aan natrium (zout) (g/kg)? Als er meerdere voersoorten gebruikt worden, neem dan het voer met het laagste gehalte als basis voor het antwoord. Tip: vraag deze informatie op aan de voederfirma-/leverancier.	> 1,7	≤ 1,7	niet bekend
21	Wat is het aantal varkens per drinkplaats?	< 10	10 - 13	> 13
22	Is het voer goed bereikbaar voor de kleinste varkens bij opleg en voor de grootste varkens vlak voor afleveren? Extra informatie: Richtlijnen: - hoogte drinknippel 90 graden met wand: 55 cm - hoogte drinknippel 45 graden met wand: 65 cm - hoogte drinkbakje (onderkant): 25-30 cm	ja		nee
23	Is water goed en makkelijk bereikbaar voor de kleinste varkens bij opleg en de grootste grootste varkens?	ja		nee
24	Kan een varken water drinken zonder vermenging met voer?	ja	nee	

Scan Risico Bijtgedrag - Vleesvarkens

25	Wat is de nippelopbrengst (ml/minuut)? Kies vier nippels in verschillende hokken. Meet de wateropbrengst. De laagste hoeveelheid telt.	≥ 800		< 800
26	Worden de varkens onbeperkt gevoerd (24 uur per dag voer beschikbaar)?	ja		nee
27	<u>Indien varkens onbeperkt gevoerd worden:</u> Wat is het aantal varkens per eetplaats (1 eetplaats is minimaal 35 cm breed)?	< 8	8 - 13	> 13
28	<u>Indien varkens onbeperkt gevoerd worden:</u> Staan twee voederbakken binnen één hok verder dan 3 meter van elkaar af of worden er verschillende voederbakken gebruikt? Deze vraag is van toepassing bij toepassing van meerdere voederbakken.	nee	ja	
29	<u>Indien varkens meerdere malen per dag gevoerd worden:</u> Kunnen de varkens tot aan het einde van de ronde allen gelijktijdig eten aan lange trog? Vreetbreedte per dier minimaal 35 cm.	ja		nee
30	<u>Indien varkens meerdere malen per dag gevoerd worden:</u> Wat is de voerfrequentie per dag? Mocht gedurende een ronde de frequentie wisselen, neem dan de laagste voerfrequentie.	> 2		≤ 2
Ruimte				
31	Wat is het effectieve leefoppervlak (m² per varken)? De ruimte die voederbakken in beslag nemen niet meetellen.	≥ 1,0	< 1,0	
32	Is de dichte ligvloer (met of zonder vloerverwarming) geïsoleerd?	ja	nee	

Scan Risico Bijtgedrag - Vleesvarkens				
33	Wat is het aantal vleesvarkens per hok?	< 25	25 - 50	> 50
34	Kunnen de varkens vluchten? Bijvoorbeeld buitenuitloop, schot of plateau in het hok.	ja	nee	
35	Moeten varkens de ligruimte oversteken bij lopen tussen eet-, drink- en mestplaats?	nee	ja	
Thermisch comfort en luchtkwaliteit				
36	Wat is de ammoniakconcentratie op varkensniveau (ppm)? Extra informatie: Gemeten in drie hokken: voor, midden en achter in de afdeling.	< 7	7 - 20	> 20 of niet bekend
37	Wat is de koolstofdioxide concentratie op varkensniveau (vol. ppm %)? Extra informatie: Gemeten in drie hokken: voor, midden en achter in de afdeling.	< 0,25	0,25 - 0,3	> 0,3 of niet bekend
38	Wat is de relatieve luchtvochtigheid op varkensniveau (%)? Extra informatie: Gemeten in drie hokken: voor, midden en achter in de afdeling.	50 - 70	< 50 / > 70	niet bekend
39	Wat is de ruimtetemperatuur (°C) in een afdeling (vlak boven de varkens in de ligruimte) met varkens?	18,0 - 23,0	23,1 - 27,0	<18,0 / >27,0 of niet bekend

Scan Risico Bijtgedrag - Vleesvarkens

Hokverrijking

40	Is de hokverrijking voor de varkens eetbaar? Extra informatie: Definitie eetbare hokverrijking: materiaal kan opgegeten worden, heeft een smaak of geur en bij voorkeur enige voedingswaarde (bv. luzerne of hooi). Voeder zelf wordt niet als verrijking beschouwd.	ja	nee	
41	Is de hokverrijking voor de varkens kauwbaar? Extra informatie: Definitie kauwbare hokverrijking: de varkens kunnen op het materiaal kauwen of erin bijten (bv. vers hout of natuurtouw).	ja		nee
42	Is de hokverrijking voor de varkens wroetbaar? Extra informatie: Definitie wroetbare hokverrijking: het materiaal kan verplaatst worden of de varkens kunnen er in wroeten of scharrelen.	ja		nee
43	Is de hokverrijking voor de varkens manipuleerbaar? Extra informatie: Definitie manipuleerbare hokverrijking: de varkens kunnen het materiaal vervormen, verplaatsen en/of van structuur veranderen.	ja	nee	
44	Is de hokverrijking continu beschikbaar én bereikbaar voor de varkens? Extra informatie: Continu beschikbaar = 24u per dag en 7 dagen in de week.	ja	1 van de 2	nee

Scan Risico Bijtgedrag - Vleesvarkens

45	Kan meer dan de helft van de varkens gelijktijdig exploreren en spelen? Ter verduidelijking: meer dan de helft van de varkens kan op hetzelfde moment aan de hand van verrijking exploreren en spelen.	ja		nee
46	Wordt er luzerne, stro, hooi of snijmais gegeven?	ja, dagelijks	soms	nee
Hygiëne				
47	Zijn één of meerdere eet- of drinkpunten bevuild met mest, urine of zichtbare schimmels?	nee		ja
48	Is de hokverrijking schoon (percentage schoon oppervlak)? Geen mest, stof en/of zichtbare schimmels.	> 90	70 - 90	< 70 of geen hokverrijking aanwezig
49	Wat is het gemiddelde percentage dichte vloer dat is bevuild?	< 10	10 - 30	> 30
50	Worden bij het betreden van de stal laarzen/overall (dienen dan wel voldoende schoon te zijn) gewisseld en handen gewassen?	ja	nee	
51	Is er vliegenoverlast voor de varkens? Richtlijn: overlast is meer dan 15 vliegen op één dier.	nee	ja	
Diergezondheid				
52	Bekijkt u na elke ronde de slachtafwijkingen?	ja	soms	nee

Scan Risico Bijtgedrag - Vleesvarkens

53	Wat is het uitvalspercentage bij de vleesvarkens in de afgelopen 12 maanden?	< 1,5	1,5 - 3,0	> 3,0
54	Worden de vleesvarkensafdelingen gereinigd volgens de voorschriften die op de verpakking van het inweekmiddel en het desinfectiemiddel staan? Extra informatie: De voorschriften geven aan na elke ronde een afdeling in te weken met inweekmiddel, te reinigen, te desinfecteren en tijd te nemen voor het drogen. De voorschriften bevatten bijvoorbeeld instructies over de gewenste concentratie en de inweektijd in combinatie met de afdelingstemperatuur.	ja	nee	
55	Van hoeveel aanvoeradressen worden vleesvarkens opgelegd? Extra informatie: In het geval van een gesloten varkensbedrijf is er één aanvoeradres.	1	> 1	
56	Welke percentage van de vleesvarkens heeft bijtsporen bij binnenkomst?	< 5	5 - 30	> 30
57	Worden de vleesvarkens bij opleg opnieuw gemengd?	nee	ja	
58	Is er een werkprotocol dat dezelfde dag in werking gezet wordt als bijtgedrag (oren, flank of staart) optreedt?	ja		nee
59	Wat is het percentage van de hokken in een afdeling met diarree (één of meerdere dieren)? Bij afdelingen met minder dan vier hokken: het percentage dieren met diarree inschatten.	< 10	10 - 40	> 40